TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

Helsinki 24.4.2018/ra
Dnromme 1214/031/2018

EDUSKUNTA
Perustuslakivaliokunta

asia: HE 13/2018vp laiksi henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa ym.

kuultava: tietosuojavaltuutettu

Pyydettynä lausuntonani esitän kunnioittavasti;

Yleistä

Käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä on erinomaisesti kuvattu se monimutkainen lainsäädäntökehikko, jonka Puolustusministeriö on erinomaisin lopputuloksin joutunut huomioimaan esitystä laatiessaan. Esitystä arvioitaessa on huomioitava Suomea sitovat kansainväliset perus- ja ihmisoikeusvelvoitteet, Perustuslain 10 §:stä muodostunut perustuslakivaliokunnan henkilötietojen suojaa koskeva lausuntokäytäntö, tietosuoja-asetus ja sitä täydentävä kansallinen tietosuojalaki, joka on eduskunnassa käsiteltävänä ja tietosuojadirektiivi ym.

Koska ehdotus täydentää, täsmentää ja osin myös muuttaa edellä mainittuja, pidän esitystä perusteltuna ja tarpeellisena.

On perusteltuna, että tähän esitykseen on koottu valitun keskitetyn lainsäädäntömallin mukaisesti useissa kumottavaksi tulevissa erityislaeissa nyt säädetty.

Esitystä on arvioitava perustuslaki- ja hallintovaliokuntien vakiintuneen lausuntokäytännön perusteella. Laissa tulee säätää ainakin:

- henkilötietojen käsittelyn tarkoituksesta ja tavoitteesta

Postiosoite: PL 800 00521 Helsinki
Käyntiosoite: Ratapihantie 9. 6 krs Helsinki
Puhelin: 029 56 66700
Telefax: 029 56 66735
s-posti: tietosuoja@om.fi
kotisivut: www.tietosuoja.fi

- tietojen luovutettavuudesta
- tallennusajasta
- tietosisällöstä

Erityiset kommentit

13 § Sotilastiedustelurekisterin tietosisältö ja 15 § Turvallisuustietorekisterin tietosisältö

Kummankin pykälän 2 momentissa säädettäisiin rekisterinpitäjän oikeudesta tallettaa pykälässä mainittuja henkilötietoja myös sen arvioimiseksi, ovatko tiedot merkityksellisiä rekisterin käyttötarkoituksen kannalta. Lisäksi niille säädettäisiin enintään kuuden kuukauden tallennusaika.

Nämä pykälät tosiasialliset lisäisivät rekisterinpitäjän toimivaltaa käytännössä avoimesti ilman perustuslain edellyttämää toimivaltasäännöstä. Lisäksi ko. lainkohdat eivät ole täsmällisiä, oikeasuhteisia ja tarkkarajaisia, koska ne voisivat kohdistua massamaisesti jokaiseen henkilöön ilman etukäteen määrättyä perustetta.

17-22 §§:t tietojen käyttö muuhun kuin alkuperäiseen käyttötarkoitukseen

Näitä pykäliä on huomattavasti täsmennetty suoritetun lausuntokierroksen jälkeen.

Tietosuoja-asetus ja tietosuojadirektiivi sallivat tietyillä edellytyksillä henkilötietojen käsittelyn muuhun kuin alkuperäiseen käyttötarkoitukseen (kts. tietosuoja-asetuksen 6 art 4 kohta ja tietosuojadirektiivin 9 art 1 kohta). Näin ollen arvioitavaksi jää, onko lakiehdotuksessa esitetty käyttötarkoitussidonnaisuudesta poikkeaminen säädetty riittävän täsmällisesti ja tarkkarajaisesti.

Asiaa on arvioitava Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön valossa, mm PeVL 14/2009vp. Sen mukaan käyttötarkoitussidonnaisuudesta voidaan tehdä vain täsmällisiä ja vähäiseksi luonnehdittuja poikkeuksia. Sääntely ei saa johtaa siihen, että muu kuin alkuperäinen käyttötarkoitus muodostuu rekisterin pääasialliseksi tai edes merkittäväksi käyttötavaksi.

4 luku Henkilötietojen luovuttaminen ja tiedonsaantioikeudet

Esityksen 4 luvussa on täsmällisesti kuvattu puolustusvoimille tarpeelliset tietojen luovutustilanteet ja -saajat samoin kuin tiedonsaantioikeudet. Sääntely vastaa edellytettyä.

Muita kommentteja

Tietojen tallennusajasta säädetään täsmällisesti.

Postiosoite: PL 800 00521 Helsinki
Käyntiosoite: Ratapihantie 9. 6 krs Helsinki
Puhelin: 029 56 66700
Telefax: 029 56 66735
s-posti: tietosuoja@om.fi
kotisivut: www.tietosuoja.fi

Rekisteröidyn tarkastusoikeutta voitaisiin esityksen mukaan rajoittaa. Sen toteutuminen tapahtuisi yleisen rikostietodirektiivin (HE 31/2018vp) 28 §:n mukaisesti ja nojalla. Lain jatkovalmistelussa on huolehdittava, että ainakin tämä ns välillinen tarkastusoikeus tulee lainsäädännössä toteutumaan.

Minulla ei ole muuta huomautettavaa.

Postiosoite: PL 800 00521 Helsinki
Käyntiosoite: Ratapihantie 9. 6 krs Helsinki
Puhelin: 029 56 66700
Telefax: 029 56 66735
s-posti: tietosuoja@om.fi
kotisivut: www.tietosuoja.fi